

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Rozwiązywanie konfliktów rówieśniczych wśród nastolatków.

mgr Anna Maria Kozielska

Psycholog

Oligofrenopedagog

Terapeuta EEG-Biofeedback

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Data: 20.11.2023 r.

Organizatorzy

Podtytuł

Konflikt

- Z łaciny *conflictus* - zderzenie - niezgodność, sprzeczność interesów, poglądów, spór, zatarg.
- Nieuchronnie związany z życiem społecznym;
- Proces, w którym jednostka lub grupa dąży do osiągnięcia własnych celów przez wyeliminowanie, podporządkowanie sobie bądź zniszczenie jednostki lub grupy dążącej do celów podobnych lub identycznych.

Cechy konfliktu

- Udział co najmniej dwóch stron;
- Strony są od siebie w jakimś stopniu zależne, konflikt oparty jest na interakcji;
- Występuje sprzeczność interesów między stronami, działania lub poglądy jednej osoby wpływają na poglądy lub działania drugiej osoby;
- Konfliktom towarzyszą emocje;
- Podczas konfliktu zauważane jest mniejsze zaangażowanie w wykonywane obowiązki przez osoby stanowiące zespół.

- Stosunki konfliktowe są podstawowym procesem społecznym i mają powne konsekwencje społeczne;
- Proces konfliktowy reprezentuje czasową tendencj do rozmu w stosunkach między stronami;
- Stosunki konfliktowe nie rozbijają systemu, lecz powodują przemiany norm i oczekiwa.

Koło konfliktu Moore'a

Konflikt STRUKTURALNY

- Określenie ról;
- Podział kompetencji;
- Nierówna kontrola zasobów;
- Nierówny rozkład sił;
- Ograniczenia czasowe;
- Nadmiar zadań.

Konflikt INTERESÓW

- Rzeczowy (pieniądze, czas, inne dobra);
- Proceduralny (jak powinien przebiegać dany proces, np.: rozmowa);
- Psychologiczny (zaufanie, szacunek, uczciwość, poczucie własnej wartości).

Konflikt WARTOŚCI

- Różnice światopoglądowe (kultura, religia, ideologia, tradycja);
- Wartości związane z własną tożsamością;
- Wartości codzienne (np.: zwyczaje).

Konflikt RELACJI

- Stereotypy;
- Silne emocje;
- Zła komunikacja;
- Błędna percepcja;
- Negatywne, odwetowe działania.

Konflikt DANYCH

- Brak informacji;
- Błędne rozumienie;
- Różnice w interpretacji;
- Różne sposoby zbioru danych.

Fazy konfliktu

Podtytuł

Faza utajona

- Przeczucie;
- Drobne napięcia;
- Unikanie bezpośredniego kontaktu;
- Sztywność;
- Brak cierpliwości;
- Prowokowanie impulsywnych zachowań;
- Komentarze;
- Atakowanie działań;
- Lekceważenie;
- Uparte trzymanie się własnego zdania;
- Nieufność.

Wzajemna wrogość

- Narastające zarzuty;
- Większa intensywność uczuć i działań podejmowanych w pierwszej fazie.

Kulminacja

- Rozładowanie napięcia;
- Awantura.

- Faza krótka i bardzo emocjonalna.

Wyciszenia

- Jeżeli po fazie kulminacji strony utrzymują kontakt;
- Rozpoczęcie rozważania problemu;
- Oddzielenie emocji od faktów.

Porozumienie

- Konfrontacja stanowiska;
- Dalsze współdziałanie.

Podtytuł

Dziecko w obliczu konfliktu

Najczęstsze przyczyny konfliktów rówieśniczych

- Zazdrość;
- Odmienne poglądy;
- Brak tolerancji;
- Rywalizacja;
- Kompleksy;
- Brak wiary w siebie;
- Wtrącanie się w sprawy innych;
- Strach;
- Nienawiść;
- Zarozumiłość;
- Kłamstwa.

Komunikacja

Najważniejsze elementy komunikacji

- Jasny cel: wymiana informacji, myśli i idei oraz dzielenie się wiedzą oraz pomysłami;
- Aktywne słuchanie;
- Troska o prawidłowy przepływ informacji;
- Otwartość na potrzeby i opinie innych;
- Zapewnienie konstruktywnej informacji zwrotnej.

Zasady skutecznej komunikacji

Mówienie z pozycji „ja” - nigdy „ty”

- Sposób budowania komunikatu;
- Komunikat „ja”;
- Unikanie określeń „ty zawsze”, „ty nigdy”, „ty ciągle”.
- Nie atakować tylko informować.

Otwarta komunikacja

- Organizowanie dyskusji otwartych;
- Aktywne słuchanie;
- Możliwość wyrażania własnego zdania.

Asertywność

- Zdolność do przejawiania określonych postaw, wymaganych przez kontekst sytuacji w taki sposób, aby otoczenie nie miało żadnych wątpliwości co do tego, jakie w danej sprawie przyjmujemy stanowisko
- Powinna przejawiać się w każdym typie relacji, w której wchodzimy w kontakt z innymi osobami;
- Umiejętność przyjęcia każdej wymaganej postawy i odseparowanie własnych uczuć i emocji od przedmiotu sprawy.

Podtytuł

Parafraza

- Ujmujemy w inne słowa to, co powiedział rozmówca sprawdzając, czy dobrze zrozumieliśmy;
  - Dajemy szansę drugiej osobie na dokładniejsze wyjaśnienie lub odwołanie tego co powiedziała, jeśli nasza parafraza pozwoliła jej coś sobie uświadomić.
-
- ❖ „O ile dobrze cię zrozumiałem...”
  - ❖ „A więc sądzisz, że... czy tak?”
  - ❖ „Czy chcesz powiedzieć, że...”
  - ❖ „Rozumiem, że ...”

Odzwierciedlenie uczuć

- Wyrażenie neutralnymi słowami uczuć, jakie zauważyliśmy u rozmówcy;
  - Upewnienie się, że dobrze zinterpretowaliśmy jego zachowania.
-
- ❖ „Zdaje się, że to cię wytrąciło z równowagi, tak?”
  - ❖ „Niepokoisz się, że nie uda Ci się zaliczyć tego przedmiotu, prawda?”
  - ❖ „Zależy ci na tym, aby skończyć jak najszybciej, tak?”
  - ❖ „Wygląda na to, że cię rozzłościłem...”

Dowartościowanie

- Doceń rozmówcę i jego wysiłki.
- ❖ „Bardzo się cieszę, że tak poważnie podszedłeś do sprawy i że przychodzisz z tym do mnie.”
- ❖ „Bardzo dobrze, że to zauważyłeś i że mówisz mi o tym.”

Podsumowanie

- Pokaż co już udało się ustalić wiążąc ze sobą ważne fakty;
- Sprawdź czy razem z rozmówcą jednakowo zrozumieliście omawiane kwestie.

Zanim powstanie konflikt

Mechanizmy, które pomogą dziecku radzić sobie w sytuacjach nieporozumienia z rówieśnikami:

- Podejmowanie dialogu;
- Panowanie nad emocjami;
- Prośzenie o pomoc.

Podtytuł

→ 5 STYLÓW ROZWIĄZYWANIA KONFLIKTÓW:

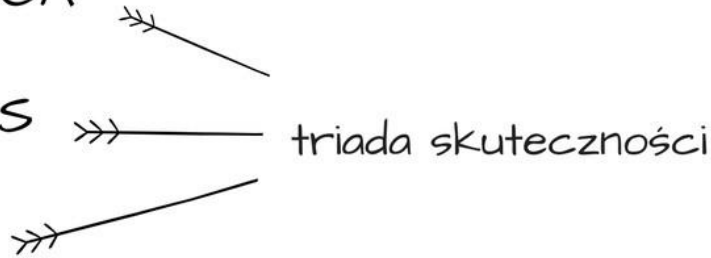
1. WSPÓŁPRACA

2. KOMPROMIS

3. WALKA

4. UNIKANIE

5. ULEGANIE.

Współpraca

- Partnerstwo mimo przeciwności;
- Skupienie się na tym, co łączy, a nie na tym, co dzieli;
- Praca nad korzyściami obu stron;
- Jest niemożliwa, gdy któraś ze stron nie chce lub nie potrafi współpracować;
- Wymaga zrozumienia emocji, słuchania, zaangażowania;
- Towarzyszy jej chęć rozwiązania konfliktu.

Kompromis

- Poszukiwanie **złotego środka**;
- Sztuka ustępowania i znajdowania rozwiązania w imię ogólnego dobra;
- Plus: nie zawsze warto upierać się przy swoim;
- Minus: zagrożenie do działania wbrew sobie i ponoszenia strat.

Walka

- Wyczerpuje emocjonalnie i fizycznie;
  - Jest niezbędna, by zdobyć u osób niedojrzałych społecznie autorytet;
  - Podczas walki dochodzi często do tzw. **cyklu odwetowego** - odpowiedź atakiem na wybuch niekontrolowanej agresji - prowadzi do kontrataku;
  - Możesz podjąć działania pojednawcze.
-
- Osoba, która cały czas walczy - jest człowiekiem, który ma nieustanną potrzebę udowodnienia własnej przewagi, potrzebującym ukryć swoje słabości.

Gesty zgody

- Przyznanie się błędu;
- Przeproszenie;
- Wyrażenie skruchy i pokory;
- Zaproponowanie ustępstw;
- Mimika i gesty np. uśmiech, rozluźnienie ciała;
- Wyrażenie szczerego uznania dla oponenta, uznania jego prawa do odmiennego zdania;
- Mówienie o własnych potrzebach i emocjach (odkrycie się);
- Propozycja wspólnego szukania pokojowego rozwiązania.

Unikanie

- Odraczenie konfliktu w czasie;
- Źle czujesz się w konflikcie;
- Brak sił do podjęcia dyskusji;
- Chęć rozpoznania emocji i wyciszenia.

Uleganie

- Poczucie bezpieczeństwa vs zdeptanie emocjonalne;
- Częste wykorzystanie;
- Częste lekceważenie;
- Poczucie krzywdy;
- Niekontrolowane wybuchy emocji;
- Oczekiwanie tej samej podstawy od drugiej strony.

ADR - Alternatywne Metody Rozwiązywanie Sporów

Mediacje

Sposób rozwiązywania sporów, w ramach którego dwie lub więcej stron decyduje się dojść do porozumienia przy wsparciu trzeciej, neutralnej strony (mediatora), prowadzącej ich przez cały proces.

Mediator

- Mediator nie pełni roli sędziego, lecz moderatora;
- Pomaga stronom w komunikacji oraz znalezieniu punktów wspólnych;
- Ostateczne porozumienie jest jednak wyłącznie rezultatem decyzji stron konfliktu;
- Mediator nie sugeruje rozwiązań ani nie wydaje żadnych wiążących werdyktów;
- Wspiera strony w procesie rozpoznawania wzajemnych potrzeb, okazywania sobie nawzajem szacunku w komunikacji oraz wychodzeniu poza utarte schematy.

5 ważnych zasad mediacji

---

1. Dobrowolność
2. Bezstronność
3. Neutralność
4. Akceptowalność
5. Poufność

Koncyliacje

- Strony konfliktu proszą trzecią, bezstronną stronę o poradę w rozwiązaniu konfliktu;
- Zewnętrzny ekspert może moderować proces dochodzenia do porozumienia i dawać niewiążące sugestie na temat tego, jak należy je osiągnąć;
- Treść ostatecznej ugody zależy od uczestników, mogą jednak posiłkować się pomysłami i opcjami zaczerpniętymi od koncyliatora.

Negocjacje

- Rozwiązanie sporu bez udziału trzeciej strony.
- Ustrukturyzowany proces komunikacji;
- Wszyscy uczestnicy konfliktu starają się wyjaśnić sobie nawzajem własne interesy, znaleźć wspólne płaszczyzny porozumienia oraz osiągnąć satysfakcjonujące ich rozwiązanie.
- Często pomocne są specjalne umiejętności i taktyki - targowanie się, zdolność osiągania kompromisów i godzenia się na ustępstwa.

Podtytuł

MASZ PRAWO! (L.Mahrus)

1. Prosić o to, czego chcesz, ale nie wymagać tego.
2. Mieć swoje zdanie i je wyrażać.
3. Postępować nielogicznie i nie uzasadniać tego.
4. Podejmować decyzje i ponosić ich skutki.
5. Nie wiedzieć, nie znać, nie rozumieć.
6. Popęłniać błędy.
7. Odnosić sukcesy.
8. Zmieniać zdanie.
9. Zachować prywatność.
10. Być samotnym i niezależnym.
11. Zdecydować, czy chcesz się angażować w problemy innych ludzi.
12. Zmienić się i korzystać ze swoich praw.

Podtytuł

Dziękuję za uwagę! 😊